



Riad' si svoj člín!

leto 2011

...časopis pre roverky a roverov, pútnikov, tulákov, vandrovníkov...

...Odvážni roveri... Krátky popis léta... Hlboká ekológia... Spoločenstvo Kruh... 6. rokov s OTAN-om...
...SOARÉ... Kruh prírody - leto... Kvetinová vojna s obecným úradom – pravdivý príbeh!!!!

úvodník..

Odvážni roveri

Dnes večer, keď slnko zapadalo za kopec a pozeral som sa do večernej krajiny, spomenul som si na neopakovateľnú chvíľu, ktorú som prežil na tohtoročnom OTAN-e.

Na voňavej horskej lúke uprostred nádherných hôr... na mieste, kde dodnes slobodne žijú staré medvede a svorky vlkov obklopené nekonečnými lesmi sa potichučky, pod pehavou oblohou, sa stretlo v kruhu, magicky ladnom tvare štyridsať mladých ľudí. Každý držal v ruke horiacu sviečku, čo dodávalo tejto chvíli krásnu atmosféru., ktorá určite zanechala v mnohých dušiach nádhernú spomienku. Túto chvíľu vidím dodnes, neopakovateľné spojenie... času, priestoru, krajiny a ciest... Každý kráča inam, no v tomto okamihu sa ich cesty stretli...

Nebyť odvážnych a nelenivých roverov z našej patroly RP Amundsenove deti... nebolo by o čom písať a možno ani kde písať... Tento večer by bol pre všetkých týchto ľudí obvyčajným večerom, počas ktorého by možno pozerali v televízore, ako niekto v akčnom americkom filme už po 1023-krát zachráni svet, možno by si písali prázdne frázy na facebooku, možno by si resetovali hlavu pri poldeci v krčme. Oni však stáli v obrovskom ohnivom kruhu... Aby sa podobné kruhy na horských lúčach stretávali aj v budúcnosti, sú potrební noví nebojácni roveri a roverky... „Zobudte sa a svoje sny začnite žiť!“ Ved' o tom je roving? Alebo nie?

Text: Martin Cerovský - Cero

knížky na cesty...

Hlboká ekológia

Devall Bill, Sessions George

Hlboká ekológia je cesta, ako dosiahnuť súlad a rovnováhu medzi jednotlivcami, spoločenstvami a celou prírodou. Je schopná naplniť naše bytostné túžby: vieru a dôveru v naše najhlbšie tušenia, odvahu priamo konať, radostnú ľahkosť a smelosť tancovať v harmónii zmyslov, ktorú objavujeme vďaka hravému spontánnemu súzvuku s rytmami nášho tela, s pulzom tečúcej vody, so zmenami počasia a ročných období a so všetkými prejavmi života na Zemi. Hlboká ekológia znamená prácu každého z nás na sebe. Básnik a filozof Gary Snyder ju označuje ako "skutočnú prácu", ako úsilie tkvieť hlboko v skutočnosti a vidieť seba samých neskreslene, takých, akí naozaj sme.

Táto práca - to je pestovania ekologického vedomia. Je to schopnosť naplno vnímať existenciu skál, vlkov, stromov a riek a upevňovať vnútorné presvedčenie, že všetko je navzájom úzko prepojené. Pestovanie ekologického vedomia, to je aj úcta a láska k tichu a samote a znovuobjavovanie schopnosti počúvať. Znamená naučiť sa celostnejšie vnímať, byť otvorenejší, dôverčivejší. Tento prístup je založený na predstave takej vedy a techniky, ktorá vylučuje akékoľvek vykorisťovanie.



čaj o piatej o štvrtej....

Krátký popis léta

Ján Skácel

Požáry Ze čtyř stran hoří léto

Omamné kvetou akátové háje
zelená duše vína doutná na vinicích
krvácí vlčí máky v obilí

Přichází tma
a po stříbrném mostě kráčí luna

Svět je jak chleba vytažený z pece
a noc ujídá

Nič na svete nie je tak mäkké a poddajné
ako voda,
a predsa v tom, ako zdoláva pevných a silných,
ju nič neprekona.
Preto ju nemôže nič zastúpiť.

Lao 'c - Tao te ting, 78. kap.

Rozdiel medzi anjelom a človekom je
v tom, že anjel je viac zvnútra
a človek viac zvonku.

To povedalo malé dievčatko Anna
a jej priateľ Finn o tom napísal celú knihu...

Spoločenstvo Kruh

„V mori duchovného diania je Kruh nepatrnou kvapkou, veríme však v užitočnosť každej dobrej myšlienky a snahy. Ved' v minulosti nájdeme mnohé miniatúrne spoločenstvá alebo skupiny a ich význam sa nedá merať počtom členov...“

Počas letných prázdnin v roku 1948 sa na Šumave konal 2. ročník Poľnohospodárskej skautskej brigády. Išlo o akciu na pomoc vysídlenému kraju, ktorý bol vysídlený po druhej svetovej vojne. Po skončení samotnej brigády nasledoval kurz pre roverov organizovaný Pavlom Křivským.

„V Pavlovi žilo pevné presvedčenie, že v každej dobe i v každej situácii je treba sa venovať výchove. Stojí pokúsiť sa o reformu výchovy aj v komunistickom systéme a snáď je pomocou výchovy možné zľudšťovať a upravovať...“

Náplňou kurzu boli úvahy o skautingu, poznávanie seba samého a prednášky o filozofii.

„Po návrate zo Šumavy sme si začali uvedomovať, že Pavel má ohľadom nášho ďalšieho počínania vážne zábery presahujúce skautský program. V tej dobe sme veľmi nepremýšľali o tom, čo všetko musel Pavel premyslieť, zvážiť a vykonať, aby s pomocou skúsených dal do chodu sústavný vzdelávací proces, na ktorom sa zúčastňovali desiatky mladých ľudí.“

Tak vzniká nezávislé duchovné spoločenstvo Kruh, jeho členovia sa potom schádzajú po menších skupinkách doma.

„Od októbra 1948 sme sa schádzali v malých družinách po 5-6 členoch, ktoré viedli vybraní radcovia. Ti dostali od Pavla na každý mesiac podrobný písomný program, ktorý stanovil, čo si máme v dužine spoločne prečítať a prehovoriť, a tiež, čo sa má každý sám snažiť premyslieť a precítiť... Podstatnou zásadou bolo, aby každá meditácia vyústila v záverečné „Čo urobím“, ktoré malo byť citovo motivovaným rozhodnutím, akú konkrétnu úlohu sa chystám splniť vo svojom vnútornom alebo praktickom živote.“

Postupne sme si volali aj ďalších priateľov. Počet členov sa rozrastal, čo prinášalo radosť, avšak činnosť tak veľkého spoločenstva šlo už len ťažko skrývať a vzrastala obava z násilného zásahu proti Kruhu.

Na leto roku 1950 Pavel vybavil pre členov pobyt na Slovensku, ktorý bol kombináciou povinných brigád, ale aj spoločných programov - debaty, putovanie po horách...

„Pobyt na Slovensku, šesť spoločne prežitých týždňov a putovania neznámymi krajmi, poskytlo veľké zážitky, predovšetkým cestu k intenzívnemu prežívaniu spoločných ideálov a predstáv a k vnútornému životu.“

Rozchádzali sme sa v Banskej Štiavnici s Pavlovými pozdravom:

„Manere in montibus“ –

„Zostávaj na horách, na výšinách ducha.“

Tento pozdrav sprevádza naše spoločenstvo dodnes.“

50-roky samozrejme ovplyvnili aj činnosť Kruhu. Neistota a obavy sa viac a viac zosilňovali. Družiny sa naďalej pravidelne stretávali, s Pavlom sa ale Kruháci vidali len výnimočne, nechcel ich vystavovať nebezpečenstvu, ktoré už zreteľne cítil.

„Pavel celkom iste dobre poznal ohromné riziko svojej činnosti. Súdne procesy, ktoré komunistický režim zinscenoval proti celkom nevinným ľuďom, boli jasným varovaním, ale aj priamym potvrdením: postih dôjde aj na teba... Napriek tomu šiel za svojou víziou a pracoval s mladými ľuďmi. Ponáhľal sa, aby zažal aspoň trochu svetla na nadchádzajúcej ceste temným tunelom...“

„25. februára 1952 bol Pavel zatknutý. Bolo jasné, že sa bude pripravovať „monsterproces“ zameraný predovšetkým proti skautingu s cieľom odradiť mládež od podobnej činnosti a celé hnutie zdiskreditovať. Po ôsmich mesiacoch vyšetrovacej väzby bol Pavel postavený pred Štátny súd a spolu s ním aj ďalší skauti. Všetko bolo umelo a premyslene vykonštruované, celý proces bol komédiou, ale výsledky boli tragické. Obžalovaní boli vinení:

- z nepriateľskej činnosti voči štátu
- z organizovania ilegálneho prevádzania osôb do cudziny
- z ideologického podvracania mládeže, zo snahy pokračovať ilegálne v skautskej činnosti a tým rozvracať mládež.

Výsledky procesu boli zdruvujúce. Pavlovi bol navrhnutý trest smrti ako hlavnému organizátorovi protištátnej činnosti.“

Nakoniec bol Pavel odsúdený k doživotnému väzeniu. Trest bol neskôr zmenený a po viac ako 13-tých rokoch bol v roku 1965 podmienčne prepustený.

Po Pavlovom zatknutí došlo k istému rozpadu Kruhu. Družiny ale naďalej podnikali napríklad spoločné putáky.

Nemalú zmenu do činnosti prinieslo získanie chalupy na Beniškách v Krkonošiach. „Objavili sme ju pri jednom zo zimných pobytov a po dlhom úsilí ju získal jeden z členov Kruhu od Štátnych lesov do vlastníctva. Stal sa z nej operačný bod, kde sme sa znovu a znovu stretávali počas ďalších rokov...“

Členovia Kruhu tiež pracovali s deťmi, v oddieloch rôznych organizácii alebo pri príprave vedúcich. Niektorí sa dostali do kontaktu s Prázdninovou školou v Lipnici, kde získali spolupracovníkov pre svoje aktivity.

November 1989 znamenal pre Kruh novú možnosť celkom otvorenej a neohrozenej činnosti...



O životnej ceste Pavla Křivského:

Pavel Křivský vstúpil po maturite do kláštora premonštrátov v Želivě a v roku 1935 bol vysvätený za kňaza. V roli duchovného pastiera totiž hľadal uskutočňovanie svojej vízie o obrode ľudského spoločenstva. Pavel bol osobou mimoriadne inteligentnou. Po vysvätení

študoval filozofickú fakultu UK a archívnu školu, okrem toho navštevoval aj prednášky na teologické fakulte. Zaoberal sa tiež sociológiou, históriou a literatúrou. Na viac ovládal dokonale nemčinu, latinu, gréčtinu a francúzštinu (tieto

jazyky dokonca učil neskôr spamäti vo väzení svojich spoluväzňov). Neskôr, v dobe svojho väzenia sa od spoluväzňov naučil španielčinu a angličtinu.

Jeho poznávanie a vlastné uvažovanie ho ale postupne vzdalovalo od oficiálneho cirkevného učenia, až sa v roku 1945 s cirkvou rozišiel – nie však s vierou.

Po skončení druhej svetovej vojny svoje snahy o uskutočňovanie ideálov obrody spoločnosti obrátil ku skautingu – začal okolo seba sústreďovať roverov a spoločne sa zaoberali mravnými a duchovnými témami.

Hodnoty, ktoré vyznával a cesty, ktorými ich uskutočňoval, boli v úplnom rozpore s ideológiou totalitného režimu. Z politických dôvodov „pre stratu dôvery“ bol prepustený z práce v archíve Ministerstva vnútra a rok po uzavretí manželstva s jednou členkou Kruhu bol vo februári 1952 zatknutý a odsúdený na doživotie. Trest bol neskôr zmenený na 25 let odňatia slobody. Aj vo väzení tajne konal prednášky pre svojich spoluväzňov.

„Pre silu presvedčenia Pavla Křivského je príznačné, že ani ťažké podmienky väzenia nezmenili nič na jeho životnej vízii. Cez počiatočnú osobnú beznádej znovu našiel silu, povzbudzoval spoluväzňov a vlieval do ich duší silu k osobnému rozvoju.“

Po viac ako 13-tich rokoch vo väzení bol v roku 1965 podmienene prepustený a naďalej bol, samozrejme strážený štátnou bezpečnosťou. Po určitej dobe našiel prácu v literárnom archíve a usilovne sa venoval štúdiu českých duchovných dejín, vydal radu odborných historických štúdií.

Pavel Křivský umiera na úsvite novej doby 17. decembra 1989.

O vzniku kurzu FONS:



Po revolúcii členovia Kruhu vnímali potrebu vytvoriť systém výchovy a vzdelávania pre R&R (rovers and rangers), ktorý v našej krajine chýbal. Sami pritom práve v období adolescence prešli

Pavlovým vplyvom a vedeli, ako je v tomto veku dôležité formovať názory, postoje a celú osobnosť...

Miloš Zapletal prišiel s myšlienkou usporiadať roverskú lesnú školu alebo aspoň lesný kurz. Do prípravy sa zapojili ďalší členovia Kruhu, najviac Václav Břicháček, ktorý má asi najväčší podiel aj na neskoršom udržaní kurzu FONS, na ktorom sa aktívne zúčastňoval až do svojej smrti.

Podarilo sa vytvoriť zohraný inštruktorský tím, verili, že stretnutie s ľuďmi, ktorí sa blízko poznajú viac ako 40 rokov a ktorých spája pevné priateľstvo, bude pre mladých roverov zaujímavé. Niektorí členovia prichádzali aj z cudziny a tiež oslovili zopár priateľov z Prázdňinovej školy v Lipnici.

Prvý kurz sa konal v roku 1991 a bol nazvaný „Ad fontes – k prameňom.“ Veľmi sa vydaril a ukázalo sa, že účastníci chcú spolupracovať aj naďalej. Postupne sa vytvorili tri stupne kurzu FONS (prameň) – PONS (most) – MONS (hora).

Článok spracovala: Bára Dolečková

Preklad: Martin Cerovský - Cero

Použitá literatúra: Svědectví o Kruhu
O Pavlu Křivském

téma...

6. ročkov s OTAN-om

...ako jedno DVD-čko „zmenilo“ svet...

Kruhi...krásne, dokonale vyvážený tvar a oblé hrany. Všetko v prirodzené má obľý tvar a mäkké hrany – kmene stromov, kruhy na jazere po dopade kámenka, tvoje telo...

Pred pár rokmi sa jeden nablýskaný kruh zakotúlal do našej skautskej klubovne a bolo na ňom napísané: „FONS Slovensko 2004.“ Na jednej družinovke ho Muny, ktorý bol vtedy našim radcom vložil do DVD prehrávača a vtedy sa začala písať história...OTAN-u. Film z tohto roverského kurzu, ktorý bol na tomto DVD som si potom doma pozrel ešte veľakrát, pretože mi ponúkal neuveriteľnú inšpiráciu ducha a motiváciu vybrať sa na cestu...

FONS bol vtedy pre mňa stelesnením ideálnych skautských akcií, o ktorých som len sníval, lebo vtedy v našom zbore nič podobné nebolo. Na to, aby som sa mohol zúčastniť FONS-u som si musel ešte pár rokov počekať...

Nič však nebránilo, aby som začal vymýšľať...a na jeseň v roku 2006 sme organizovali 1.ročník OTAN-u. Mal som vtedy 14 rokov, žiadne skúsenosti, nikde som nebol na inej skautskej akcii a všetko, čo som vedel, bolo len z kníh a skautských časopisov. Počiatočný malý neúspech nás motivoval ísť ďalej ešte rýchlejšie. A na jar v roku 2007 sme organizovali akciu Tajomné hradisko, ktorá už dopadla na výbornú. Posilnení úspechom sme spustili rozsiahlu kampaň a prípravy na 2.ročník OTAN-u. Chvilu to vyzeralo, že nám bude zakázané zorganizovať ho, ale nakoniec sa nám to podarilo. Vtedy som patril medzi „najnebezpečnejšie“ osoby, ktoré narušovali mysle skautov v našom zbore. Dnes už na toto obdobie spomínam s úsmevom.

Postupne sa každý ročník zlepšoval, pretože sme získavali skúsenosti a čo bolo najdôležitejšie, začali sme chodiť na celoslovenské akcie a skautské kurzy.

Neľutujem ani 1 sekundu, ktorú som venoval staraniu sa o semiačko OTAN-u, ktoré sme zasadili na jeseň v roku 2006. Dnes je z OTAN-u už krásny šesť ročný strom, ktorý ponúka tieň pre všetkých, čo si chcú odpočinúť pod jeho korunou, niečo sa pod ním zahrať alebo niekoho nového spoznať.

Dodnes mám rád OTAN, pretože mi ponúka krátkodobu sa odtrhnutie od sveta von a pozorovať, ako sa skupinka mladých ľudí oblieva farbami, štvorá sa na imaginárne vrcholy v Himalájach, pripravuje vynálezy na vedecké sympóziu alebo krkolomne získava reportáže do časopisu, ktorý má byť vydaný o 20 minút Najlepšie na týchto ľuďoch čo chodia na OTAN je, že ich vôbec neprekvapí, keď im v strede cesty zoberieme topánky alebo ich v noci zobudíme a povieme im nech rýchlo vylezú von oknom, lebo polícia už je za dverami.

Myslím, že práve o tom je OTAN...Hravosť sa vytratila z našich životov. A preto OTAN je tu pre všetkých, čo sa radi hrajú...

Ti, čo sa ako malí nehojdajú na hojdačke,
neskôr s nimi život ľahko vyhojdá.

Ti, čo sa ako mladí nehrajú,
neskôr sa s nimi život hrať nebude.

Text: Martin Cerovský – Cero

SOARÉ

... zábava až do bieleho rána...



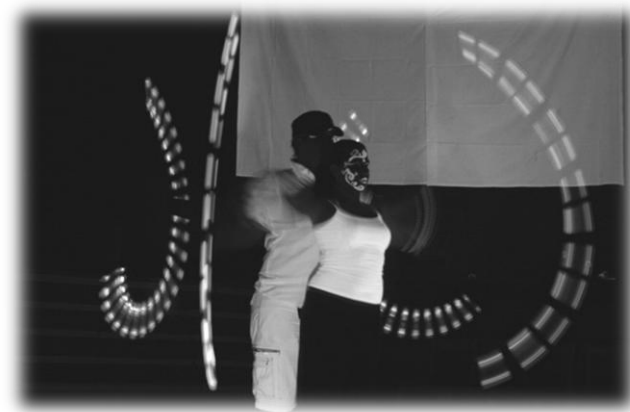
Koncom apríla sa konala jedna akcia, na ktorú sa už dlhý čas tešili mnohí skauti a roveri z celého Slovenska. Konečne sme po ročnej prestávke mohli zavítať na Soaré – úžasný, skvelý, nenapodobiteľný skautský hudobný festival, tento rok v štýle „ffjúčr vižn“.



V piatok podvečer sa to najskôr všetko zbieralo z celého Slovenska do Banskej Bystrice, registrovalo, ubytovávalo, presúvalo od školy ku koncertom, stretávalo so starými známymi. Banská Bystrica sa stala miestom s najvyššou koncentráciou skautov na meter štvorcový na Slovensku.

Postupne, ako pribúdali hodiny, pribúdali aj skauti na parkete. Kapely sa striedali, ľudia tancovali, alebo sa len tak rozprávali. Po každom koncerte bola nejaká súťaž a niekto od slatinských skautov bol na každej. Možno to bolo spôsobené tým, že Slatina mala na Soaré jeden z najväčších zborových kontingentov a dostali sme dokonca aj špeciálnu triedu na ubytovanie.

Ľudia tam tancujú alebo sa len tak mrvia - **Samorast**



Krásnym spštením večera bola úžasná „ohnivá“ šou bez ohňa, kde facke nahradili svietiace LED body. Po koncertoch sa z Misijného domu vyhnuli masy, presúvajúc sa do školy. Tu mohli spať, piť čaj v skautskej čajovni, konverzovať so



starými alebo novými známymi, či sa nejako inak, zabávať napr. na hernom ihrisku.

Budúcnosť je jasná, budúcnosť je tyrkyš!

Ráno sa začali účastníci postupne prebúdzat, pre všetkých, čo sa nemrviť v spacáku príliš dlho, bola pripravená naozaj ffjúčr rozcvička v parku. Porozliezali sme sa na nejaké workshopy, alebo sa zas len tak mrvili. Trochu ma sklámali Letokruhy – prezentácia úspešných roverských projektov, ktoré sa udiali v Slovenskom skautingu za posledný rok, keďže pred dvoma rokmi telocvičňa praskala vo švíkoch a teraz tam nebolo ani dvadsať roverov. Ale čo s tým narobíme.

Určite si všetci našli svoj workshop, veď ich bolo neúrekom. Medzi ne patrilo napríklad – Slackline – behanie po lane, GAGA Dance, Poi workshop, Guitar Hero, Herné „Ihrysko“, Zumba, Kurz sebaobrany, návšteva divadla...

Večer sa zas roverstvo nahrmulo na koncerty. Rytmické pesničky nenechávali nikoho sedieť. Čas rýchlo ubiehal, sála bola plná spotených skautov. Čakalo nás prekvapenie. Zavítala k nám samotná Lady GAGA, aby pokrstila nové CD-čko kapely Náhodní Známi. (Najlepší koncert :))



Všetko sa ale raz skončí, a tak sa aj Soaré skončilo. Ešte síce nie úplne, iba tak naoko. Poberali sme sa do školy, kde sme znova mohli spať, rozprávať sa...

Ráno tí, čo spali, vstali. A tí, čo nešli spať, pokračovali v nespání, lebo sme sa museli pobaliť, poupratovať a ísť na bus. Unavení – no spokojní. Ďakujeme organizátorom za úžasnú akciu, na ktorej pokračovanie sa už teraz tešíme.

Text: Anežka Havlíková

Foto: Matej Fekjač – Feky a František Halásky - Halky

Kruh prírody

... leto...

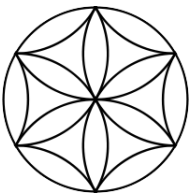
Sviatok Živy sa slávi na jar, keď sa po zime všetko prebúdzá. Bola veľmi uctievaná nielen hospodármi, ale aj mladými nevestami, ktoré jej vzdávali obety a modlili sa za blaho rodiny. Do zeme sa nesmeli svojvoľne biť, na Slovensku sa hovorievalo: "Nebi zem, nedá ti chleba".

Živa bola bohyňou života a životodarnej sily v slovanskej mytológii. Jej meno je odvodené od slova žiť. Je dcérou bohyne Mokoshe a ženou Dadžboga. Protikľadom je jej sestra Morena, bohyňa zimy a smrti.

Bohyňa Živa dáva rastlinám i živočíchom silu, prebúdzá ich do života, dáva liečivú silu rastlinám, vode v prameňoch a kameňom, preto je tiež bohyňou liečiteľstva, má moc uzdravovať, prebúdzat k životu, či dokonca kriesiť. Vo všetkom živom prúdi jej sila. Je bohyňou leta, úrody, plodnosti, hojnosti. Často sa stotožňovala so zemou, bola vysoko ctená a vážená.

Vajano- letný slnovrat

V Slovanov zaujímali najvýznamnejšie miesto v rytmickej diani roka slávnosti letného slnovratu. Aj keď sa jednotlivé zvyky líšili v závislosti od špecifik toho ktorého kraja, základným motívom týchto slávností zostávalo obradné kúpanie, pálenie ohňov a skákanie cez ne, strojenie a pochovávanie symbolického figúry; všetko sprevádzané neviazanou zábavou. Vyznačoval sa zvykmi, oslavujúcimi začiatok leta s najdlhšími dňami v roku. Ich poslaním bolo magicky zaistiť zdarný priebeh leta a proces zrenia s dostatkom vlahy (kúpanie), tepla (motív ohňa) a plodivej sily.



Letný slnovrat bol pre Slovanov najvýznamnejšou udalosťou roka, pretože naši predkovia si ctili Slnko ako zdroj života na Zemi. Od Slnka závisela úroda na poliach, podľa neho a jeho brata Mesiaca sa určoval čas. Poslaním slnovratových tradícií a zvykov bolo magicky zaistiť zdarný priebeh leta a proces zrenia s dostatkom vlahy (kúpanie), tepla (motív ohňa) a plodivej sily.

Letný slnovrat bol od nepamäti sprevádzaný obradmi motivovanými kultom Slnka a ohňa. Slávnosti letného slnovratu svojou veľkoleposťou a hlavne kolektívnym charakterom boli u Slovanov najvýznamnejšou udalosťou roka.

Oheň

Základnou zložkou zvykov bol oheň, predovšetkým vatry, okolo ktorých spievali, tancovali a oheň preskakovali nielen mládež, ale aj ženy a muži. Predstavu o klesaní Slnka z vrcholu nebeskej klenby vyjadrovali kolesá spustené z vrchov do dolín. Na oslavu letného slnovratu sa kladli ohne - 4 vatry sa rozložili na všetky svetové strany.

V starších dobách patrilo k týmto slnovratovým oslavám aj tancovanie v pahrebe (dodnes sa to zachovalo u Bulharov). Oheň mal ochrannú funkciu - liečil choroby, zapudzoval škodlivé sily, chránil pred zlými démonmi.

Ešte v 19. storočí dievčence privolávali dažď - zakladali ohníčky týždeň pred Jánom, na Jána a týždeň po Jánovi. Oheň udržiavali po celú noc, bola najkratšia. V domácnostiach sa pre znovuzrodenie Slnka skoro ráno roznieť tzv. živý oheň a to prastarým spôsobom, trením dvoch kusov dreva, neskôr aj kresaním ocieľky o kremeň. Zo slovenskej etnografie je známe, že dievčatá a chlapci začínali včas zbierať staré opotrebované metly, pred Jánom ich namáčali do živice a kolomaže a odnášali za dedinu na kopec. Mladí po zotmení išli hore kopcom s horiacimi faklami, ktoré vyhadzovali nad seba a chytali. Alexander Rudnay v roku 1786 odsudzuje pohanské obyčaje, starú ľudovú tradíciu, ktorá napriek katolíckemu náboženstvu pretrvávala ešte na začiatku 20. storočia, v deň Jána mali ohne na výškoch symboliku slnka. Na vysoký stĺp pripevnili otáčavé koleso a na koleso pověšali nádoby z kôry naplnené živicom, ktorú zapálili. Roztočené koleso ako symbol slnka vyprskovalo lúč. K pálieniu jánskych ohňov si ľudia vyberali kopce s holým vrchom, aby nedošlo k požiaru. V nížinách zapalovali ohne na stĺpoch a vatry na voľnom obecnom priestranstve, na panstve, či námestí mesta. Rovnako aj popol zo slnovratových vatier ukrýva v sebe čarovnú a posvätnú symboliku. Popol z takéhoto ohňa sa používal na rôzne veštické praktiky a i hospodári si z neho odnášali a zakopávali do svojich polí na ochranu a vitálnosť zeme.

Voda...

S vodou - protikľadom ohňa - sa spájalo mnoho slnovratových zvykov a tradícií. Večer, resp. v noci sa kúpe v pozemských vodách slnečné božstvo a kto sa umyje takouto vodou získava trochu sily slnečného boha. Tieto kúpele majú aj očistnú funkciu, chránia od rôznych neuduhov. S tečúcou vodou a rosou súviseli zvyky zamerané na privolanie dažďa, zabezpečenie zdravia ako aj otázky osobného života v blízkej budúcnosti. Na Horehroní kúpali v jánskych bylinách malé deti, aby boli po celý rok zdravé a chránené pred urieknutím.

Noc plná čarov...

Pretože slnovrat a deň narodenia sv. Jána Krstiteľa pripadajú takmer na rovnaký deň, cirkvi sa hodilo spojiť tieto dve udalosti a takto chcela potlačiť pohanské oslavy. Nebola však príliš úspešná - ľudia stále verili a veria predkresťanskej mytológii a proroctvám. Pôvodne to bola noc plná čarov a mágie, radosti z rastu rôznych plodov a ohne sa zapalovali na počesť slnečného boha. V rozprávkach sa počas tejto noci otvárajú tajomstvá hôr, ukazujú sa poklady a všetky tajomné bytosti - víly či škriatkovia tancujú, aby ukázali cestu k nim. A vraj je možné porozumieť aj reči zvierat... Rastliny, ktoré kvitnú na Jána, majú liečivý a čarodějny účinok. Tradovalo sa, že na Jána pred východom slnka sa ohlasuje každá rastlina ľudskou rečou, akú chorobu lieči. Papradie označovalo aj miesta zakopaných pokladov; horeli nad nimi belasé plamienky, tie si nemal človek pomýliť so svetlonosmi, ktorí vábili hľadačov pokladov do močiarov alebo konopných močidiel. Magické číslo deväť sa prenieslo aj do slnovratových tradícií. Keď dievča nazbieralo liečivé rastlinky z deviatich lúč a dalo si ich pod vankúš na noc, do rána sa jej snívalo s tým, koho si raz vezme za muža.

Vatry na sv. Jána

Slávnosť letného slnovratu sa síce podarilo kresťanskej cirkvi prekryť sviatkom Jána Krstiteľa (23. - 24. júna), ale až do

dnešných čias sa vyznačujú tzv. oslavy sviatku sv. Jána Krstiteľa mnohými výrazne pohanskými zvykmi a tradíciami. Forma a obsah tohto sviatku sa počas stáročí v mnohom zmenili, mnoho sa toho stratilo vo víre nemilosrdného času, ale veľa zvykov a tradícií našich pradedov sa podarilo zachrániť. A vďaka

tomu
tradícia
nezanikla,
pokračuje
a svarga -
kolo života
sa naďalej
pomaly ale
vytrvalo
otáča...



roverský projekt...

Oprava škautskej klubovne a záhrady

...kvetinová vojna s obecným úradom...

...alebo ako som sa stal „nepriateľom“ štátu☺...

...pravdivý príbeh...

Ja stále niečo vymýšľal, pretože sa mi ináč nedá. Minulý rok v lete som mal veľa času na premýšľanie, čo prináša veľa vymýšľancov, a tak keď som sa vrátil na konci augusta z FONS-u domov, rozhodol som sa, že treba konečne niečo začať robiť s klubovňou a záhradou, ktorú pri nej máme. A tak som vyhlásil kvetinovú vojnu s obecným úradom a stal sa so mňa..byrokrat. Tu si môžete prečítať zopár „káuz“, ktoré som musel od septembra riešiť.

Vopred pozorujem najmä mladších čitateľov, že som nikdy s obecným úradom nebojoval. To len moja vytrvalosť dokončiť nejaké veci urobila zo mňa nepriateľa číslo jedno pre obecný úrad, pretože ja sa len tak ľahko nevzdávam☺.



Kauza č.1 -zapchatá kanalizácia: september – december 2010

Je jesenné pochmúrne poobedie a ja sa už „tradične“ zastavujem na obecnom úrade „hodiť“ reč s pánom Bartkom, ktorý mal vtedy ešte na starosti (ne)údržbu obecných budov a tým aj našej klubovne. Tradične mu pripomeniem, že už máme skoro 2 mesiace zapchatú kanalizáciu a všetky „gebudziny“ nám tlačí späť do klubovne. On mi tradične odpovie, že to už rieši... uvidíme, kto bude mať lepšie nervy☺.

Podobný scenár návštev sa totiž opakoval od septembra až do polky decembra. Ale trpezlivosť ruže prináša a pred Vianocami nám to konečne prepchali.

Kauza č.2 - priečka s vinárňou: september – október 2010

Ono to bolo tak, že keď sme sa sťahovali zo starej klubovne, kde sme skoro všetko opravili, obecný úrad nám sľuboval hory doľu...napríklad aj priečku na spoločnej chodbe s vinárňou, aby si podnapití páni z vinárne po návšteve WC nemýlili dvere☺. Po troch rokoch nič nerobenia som sa našťaval a kúpil som tehly, ktoré nám dokonca preplatil obecný úrad, ale čo čert nechcel, pán Bartko sa rozhodol, že tam treba postaviť dvere. A tak som pri každej jeho návšteve ohľadom kauzy č.1 počúval, že mi pôjde pozrieť nejaké dvere do skladu. Keďže ani po dvoch mesiacoch žiadne dvere do toho skladu nešiel zobrat, tak som mu navrhol, že tam dáme do otvoru sadrokartón, ktorý zastierkujeme. To ste nevideli to nadšenia v očiach skoro som bol odmenený Nobelovou cenou za ekonomiku za tento skvelý nápad, ako ušetriť peniaze obecnému úradu. Priečka tam stojí a páni z vinárne si už nemýlia dvere☺.



Kauza č.3 – pletivo: september – december 2010

Je pár dní pred Vianocami a ja idem opäť otravovať na obecný úrad. Pretože pletivo, ktoré nám sľúbili pred štyrmi mesiacmi ešte stále nemáme. Pán starosta mi povedal v pondelok, že mám prísť dnes, pretože v pondelok nemal čas. Keď tam prídem v stredu, už tam náhodou nie je a do konca roka má dovolenku. Po doobedi strávenom na obecnom úrade spojenom s meraním dĺžky záhrady, objednáваме pletivo a ďalší krok, aby sme mali konečne škautskú záhradu, je za mnou...keby to objednali pred štyrmi mesiacmi, mohli mať so mnou pokoj už štyri mesiace☺.

Trpezlivosť ruže prináša...

Dnes skoro už rok po tom čo som začal riešiť tento projekt...som 100 % presvedčený, že trpezlivosť ruže prináša☺. Nabudúce dopíšem zvyšné kauzy a ako sa nám projekt podarilo ukončiť a čo sme všetko na v klubovni a na záhrade postavili.

To be continue.

Text a foto z projektu: Martin Cerovský – Cero